RESLJEVA

12

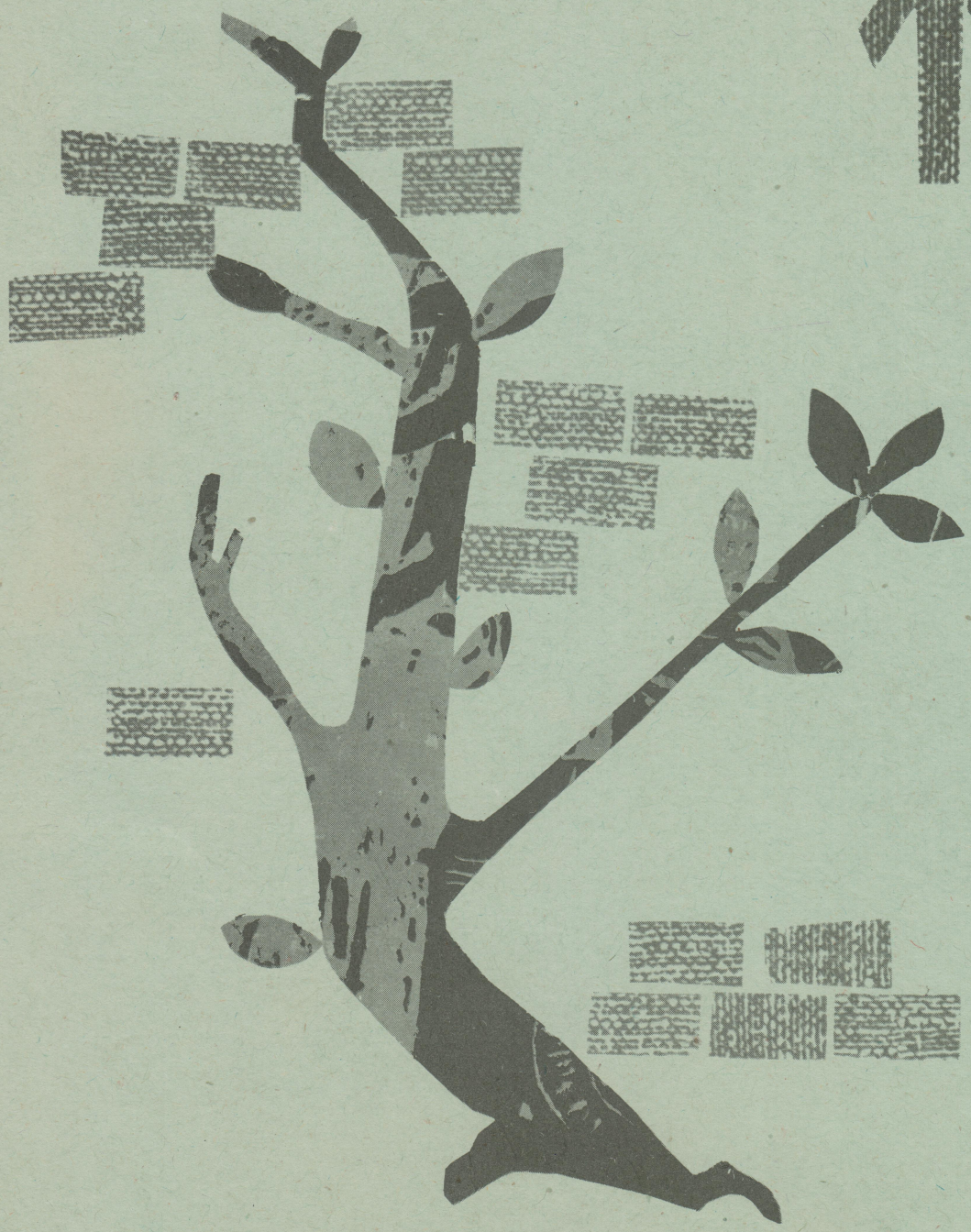

1967/68 (1)

POROČILO O DELU ZMS V LETU 1967/68
(prvo tromesečje)

V začetku letošnjega šolskega leta je vodil mladinsko organizacijo na našem zavodu stari komite MK je tesno sodeloval z občinskim komitejem Komite je organiziral seminar 24. sept. v Šmarjeških toplicah Iz našega aktiva sta se seminarja udeležili le dve mladinki, ki sedaj delata v vodstvu ŠK in ŠDS Seminar je bil namenjen novemu vodilnemu kadru v mladinskih aktivih Na seminarju so se seznanili s problemi mladine in z vodenjem mladinskih sestankov.

16. okt je MK organiziral letno mladinsko konfekrenco v naši risalnici. Zaradi slabega finančnega stanja so bili prisiljeni, da so se udeležili konference še delegati. Vendar upamo, da so bili tudi ostali mladinci obveščeni o delu konference. Na konferenci smo izvolili nov odbor mladinskeorganizacije in ŠDS Izid volitev komiteja je bil objavljen po zvočniku.

Novi komite je postavil vrsto nalog, ki jih bo v tem letu tudi izpolnil. Povezali smo se z občinskim komitejem Ena naših glavnih nalog je vzbuditi v dijakih zainteresiranost za [illegible]. Na splošno so namreč dijaki za vse to nezainteresirani. Do neke mere je to razumljivo, saj je na šoli večina vozačev. Skrb za krožke, društvo in sekcije smo poverili novemu [illegible] v MO, za katerega upamo, da bo kmalu pričel uspešno delovati.

043788
Gimnazija Ledina - knjižnica
Molj 2.0

Predsednik ŠK
Marinka Cujkar

TUDI TI, ONI ...

"To so vendar ljudje, isto pričakujejo od življenja kot jaz: nanje pa padajo bombe. Večer za večerom opazujem z znanci, kako ameriški letalci sejejo mednje smrt. In vedno znova nam pokažejo že kladično podobo sodobnega barbarstva:

otročiček joka ob mrtvi materi ter se duši ob požigu rodnega ognjišča. Prizori iz vietnamske vojne so nam že postali vsakdanji televizijski obroki, ki jih prebavimo že povsem normalno, kvečjemu s kakšno kletvico na račun Američanov in z onemoglim gnevom, če je prizor zapustil posebno močan vtis, pa še ta hitro usahne,kajti televizor gori naprej.-"

Ta droben članek sem izrezala iz časopisa sredi oktobra. Droben članek, droben, a preveč resničen, da bi ga smeli izpustiti. Poglejmo si vendar v obraz - smo to mi?

Mlada sem in pred mano leži življenje kot lepa svetla cesta, prihodnost se odpira v sončen dan ... a kdo ve, če ne bo na to cesto stopila koščena smrt in zamahnila z roko: "Dovolj!" Kdo ve, če ne bo nekdo že jutri hotel našo zemljo, če ne bo kak imperialist želel iz nas narediti sužnjev in se bo nad našimi glavami, polnih mladostnih sanj, raztreščila atomska bomba? Saj smo vendar ljudje in si želimo - hočemo živeti!

Beremo o zločinih, vemo ubijalce - a kdo jih bo sodil. Ali se ne bo zgodilo tako kot po fašistični vojni, da bomo zamižali na eno oko in že čez četrt stoletja rekli: "Bilo je..." Samo rekli - z grozo v očeh - če bomo sploh.... /da, če bomo sploh obstajali.../

Je to ta svetli svet prihodnosti, za katerega so umirali ljudje, je to lepa bodočnost? Mu verjamete? Ni treba odgovoriti, le razmislite. Je ubijanje - kultura? Kako hitro smo pozabili, da so ti petični nemški turisti z devizami, ki se sončijo ob sinjem Jadranu, love jelene v bukovih gozdovih - da so pred četrt stoletja lovili - ubijali - streljali na nas, na naše ljudi, očete, sinove, žene! Smo res pozabili? In sedaj spet vojna. Od te črne besede kaplja kri. Ob njej se stisnejo srca in oči, oči se zastrme v obzorje

" - nimate srečne mladosti, ne poznate punčk in medvedkov, poznate le grozo in strah. Kmalu se boste pridružili starej-

šim v gozdovih in kmalu boste vedeli, kaj je smrt Mnogo prekmalu. Ko mi v šoli pišemo in računamo, morda vi jočete v zakloniščih ali pa z očmi spremljate ogenj, ki požira strehe vaših domov. - "

Vietnamski hrabri borci, ena sama želja
združuje tiste, ki smo z vami, in ta želja
je želja miljonov: MIR V SVETU.

Solze sem imela v očeh, ko sem brala te besede deklice iz šestega razreda. Se morajo tudi ti (saj so še otroci), zavedati groze?

Tudi v njihove brezskrbne sanje prodirajo črne ptice sedanjosti.

I Sibila

temo, gluha noč,
smrtonosni piš podi vihar,
podi temo za temo, vse trepeta in se tese,
divje krohotanje se zagrize v noč.
Mokro: zveneč smeh tega koprene,
divja v težko globokih tonih,
vse rjove, zverinski krik,
tišina, tišina, obupno zajeda se v gluho noč.

Mefistovsko krohotanje podrhteva v odmevu,
tam doli krvavo trepeta jutranja žarja,
globoko v grudih zemlje izginja noč.

Kako krvavo sije sonce,
kako krvavo sije poslednjo koprено teme.

Drevesa povešajo glavo,
rože ne duhte več sladko, opojno,
težak je dan,
še težja noč za dnevom.

L/J

MOJ ROD SONCA

Med nizkimi griči in goricami se vije rečica, kakor bi se kača izvijala iz tesnega lovčevega objema, med griči, polji, redkim gozdom, ljubkimi vasmi, med zemljo in nebom, in sonce jo ščegeta s svojimi drobnimi žarki, ki se lomijo na trepetajoči vodni gladini.

V vasici med griči so živeli ljudje, delali na polju, prali v potoku, sekali gozd, gradili koče ter pasli krave in ovce. Njihovo življenje je bilo srečno, dokler ni postalo težko - ko so morali delati za druge - in nato še težje. Zato so pustili zemljo, ki je pila njihov pot, zemljo, ki jim je dajala kruh, zemljo, ki so jo ljubili in ki so jo sedaj teptali in zapustili. Odšli so čez morje . . . Toda, koliko žuljastih rok je še služilo po tujborni grudi in koliko jih je za vedno utrujeno omahnilo pod njo? Bežali so s preklete zemlje - ki jim ni dala niti vsakdanjega kruha - ki jih je priklevala kot veriga, zemlje, ki jim je pomenila sužnost in z zemlje, ki jih je vedno šepetaje klicala: vrnite se! Vrnili so se s kladivom v rokah ... Vračali so se s pesmijo. S kakšno? S kladivom usode in pesmijo svobode. Pa je zabobnelo in zabučalo in svetlo zvezdo nad so teptali s škornji, bičale so jih verige, a njenega soja niso pogasili, niti s krvjo teh, katerih uporne pesti so se dvignile. V teh pesteh, črnih, je tlelo. Te pesti, ki so gonile stroje, pesti, ki so rezale s plugom, te roke, ki so ljubile - niso jih uničili.

Še vedno tečeta reka in življenje. Ob vdi stoje stare vrbe in se ozirajo na cesto in polje za njo, na železnico in vasico, katere hiše se skrivajo med košatim drevjem. Minevajo jeseni in leta.

Konj se je uspel sredi brade in se hote odtrgati od pluga in uzde. Mladi brezdomec je kakor ptič na veji, a vendar s težkim srcem, sedel na ograji. Premišljeval je o mestu. Slišal je govoriti o veliki tovarni, hrupnih strojih ... Mikal ga je neznani svet, svet, kjer bo morda našel dom in je šel.

Čez deset let se je vrnil v vas, v svojo vas, sivega obraza, veselih oči. Srečal je stare znance, zavil s prijatelji v gostilno in naročil vina. Začeli so govoriti o čudnih stvareh: o uporih, o stavkah, o izkoriščanju in o vojni. Našli so nekaj skupnega, kar jih je združevalo: vsi so bili tlačani, preganjani in vsi so hoteli svobodo. Žandarji so ga še isti večer zaprli, a mislili niso ...

Počile so puške, delavec in kmet sta stopila v goro, pustila ženo, polje in odšla v boj. Narod je ostal. Vojna - revolucija. Dve krvavi besedi, prva temna, a druga kot sonce, ki vzhaja, kot svetle zvezde v noči. Gorele so vasi, do tal so bila porušena mesta, človeškega duha ni zlomilo jeklo.

Človek se je boril samo za človeške pravice. Podali so si roke ljudje ljubezni. Vsi so bili bratje, ti naši dobri ljudje, vsi so bili rod sonca. Ta rod sonca je zmagal. Ta rod sonca si sedaj gradi deželo, s pesmijo, deželo gora, gričev, šumečih rek in sinjega morja, deželo rodovitnih polj in cvetočih mest, kjer je doma ljubezen. Otroci ne poznajo lakote, otroci so srečni in kot pravljice poslušajo zgodbe preteklosti, njihov svet je lep. Mladi, ne pozabimo, da smo rod sonca, ne pozabimo, zakaj smo srečni in kako dolga je bila pot do svobode!

Reka se izteka v veletok in veletok v morje, v morje neštetih kapljic našega življenja, morje neposušenih solza in voda od vsepovsod. Daleč za gorami in zelenimi griči pa teče rečica, ob njej stoji vas. Stare, kamnite hiše, čista dvorišča in zeleni sadovnjaki, košček naše lepe dežele sonca, kjer raste nov rod, ki želi delati in graditi ter kovati svojo usodo sam.

S/L

NORI SVET DRVI IN DRVI V POGUBO IN CEPRAV TO VE, DRVI IN DRVI VOJNA, TOPOVI, BOMBE, KATASTROFE, MRTVI - IN POTEM VSE TIHO. DA, TUDI MEHANIZEM TEGA SVETA SE BO NEKOC USTAVIL IN SPET BO POMLAD NA ZEMLJI - TISTA TOPLA, SVEŽA, MIRNA POMLAD.

" TA SVET "

Vse je ležalo ubito,
kot podrto to drevo
Vse bilo je razdrto,
kot da je zemlja pero.

Strašen veter je bril,
kot v sanjah hudih nikdar ne.
Na morju tudi vikinško bi ladjo
utopil: da, da - resnica vedno
najhujša je.

In za vetrom pride neizmerna moč vode,
ki ruši in vedno le odnaša,
[illegible] srca gore
in kot da ljudi ni, se odnaša.

Oko zaznalo bo le golo to planjavo,
zato ker veter tu je bil drvar,
ter od blata tla pobarvana na rjavo,
zato ker voda tu je bila gospodar.

Že zdavnaj trpljenja dovolj je bilo,
tako mislijo bilke kot ljudje,
pa pravi on v Ameriki, da nitteko
in pošlje novojim gorje.

Torej gorje ni delovetra in vode!
Ne, gorje je plod človekove glave.

In zopet: Vse ležalo bo ubito,
kot podrto to drevo
Vse bo spet razrito,
kot da zemlja je pero.

Toda tu ni bilo vetra in vode.
Človek, poglej puščave te sirotne,
kjer ni nobenega življenja,
kjer burja in vda sta samotni,
a mnogo je prekletega trpljenja.

Z A K A J ?

Zakaj vojne?
Zakaj pobijanje!
Vprašam vas ljudje: "Zakaj?"

Mladi hočemo vojne!
Hočemo živeti v miru,
mi nočemo pobijanja!

Zakaj torej vojne?
Zakaj diskriminacija med nami!
Vprašam vas ljudje: "Zakaj?"

Na svetu bi ljudje bili enaki si,
pa naj bo črn, bel, rumen;
vsi smo ljudje, ne živali.

Mladi hočemo živeti v miru,
hočemo živeti, živeti!
Obsojamo vso grenkobo,
s katero svet naš je obdan.

Zakaj nam v vojnah ubijate mir!

V.C.

LIST IZ DNEVNIKA

Ležim v travi, z glavo naslonjeno na roke. Nad menoj hite beli oblaki, zemlja me prijetno hladi, okrog mene pa trepetajo travnate bilke. Ležim in poslušam. Pod travnikom brne prašni avtomobili po cesti, ki se vije proti Ljubljani, a za menoj je breg in šepetajoči gozd vitkih smrek. Veter obrača liste zvezka, ki leži pred mano in prepihava izbe spomina

"Škocijan." Kot danes je svetilo sonce na mojo brezskrbno mladost in žarki so se mi vpletali med dolge lase. Veter je šepetal v vrhovih zelenih borovcev, igral se je med skalami in rumenkasto travo in šepetal mehko, nežno, šepetal kot bi pel pesem, tiho, mehko je pel Berem: "Obraz mi je žarel in lovili smo se kot mačke in miške, lovili korake, čas, lovili pesem in naša srca so objemala vse, saj so beli oblaki kakor ljubezen razširili krila nad nami in v mehko kopreno zavili mladostne sanje." Tako je pisalo pod Škocijanom, kjer se je kakor kaplja v morju izgubil moj princ sanj, izgubil, ko ga nisem niti dobro našla, izgubil, da ga spet najdem. Veter je obračal liste in brala sem stavke: "... ljubim svobodo srca. . prostost. . Mladost je kot ptica.. Mamica..." Drobne besede, drobne, pa vendar razsežne kot misel, se skrivajo v zvezku. V roki držim svinčnik in premišljujem, kaj sem hotela danes zapisati, kaj je že bilo? Nad menoj hitijo beli oblaki, oglaša se muren in veter veje v vrhovih smrek, piha od morja. Da, danes bom postavila pet črk na zadnji list zvezka, pet črk, ki bodo ustavile ta razigrani studenec, nekaj besed, ki naj ohladé vročo kri, ki se pretaka v besedah na papir.

Ti moj zvezek, sem ti mar res toliko zaupala, da boš potem našel prostor v peči; si bil mar tako grd, ali pa preresničen; si mi mar iztrgal srce in zavest, da sem te tako zavrgla. Ne, pepel bo razmesel veter, ga vzela zemlja, a besede spomin bo ostal meni! Hočem spomin, ne mrtve črke, ki sem jih ljubila. Hotela sem življenje, ne idega brezčutnega zvezka. Ne bom zažgala spomina, nisem postala kruta, saj ljubim življenje.

"To je vse, moj dragi tovariš, ne bom ti postavila kamnitega nagrobnika, ker spomenik je spomin." Tako sem končala in veter je preobrnil preostale prazne liste, ki jih bo pisal veter.

Večeri se in dolge sence gozda segajo po travniku in se plazijo od bilke do bilke. Rdeči oblaki hitijo z vetrom na sever, hitijo kot mladost, hitjo, se zvrtinčijo in razjeze, grme in hrume, nato se izjočejo in zopet hitijo, beli mladostni oblaki naprej proti obzorju.

S/L

IN SPET ...

Spet je popoldan,
ves s sončnimi žarki pretkan.
Na čelo si naslanjam mrzlo dlan,
in spet in spet te čakam.

Srce hiti kot hiti vlak naproti,
da prestreže ti korak,
saj spet, saj spet te čakam.

Umiri se srce,
zgubljen je dan,
vse čakanje zaman.
Brez solz solze pretakam.

SPOMIN

Kako naj pozabim tisto razkošno popoldne,
ko je sonce razsipalo žarke,
vse tja do svojega zatona.

Bila sva sama in nihče,
nihče naju ni motil.
Samo reka, ki je tekla mimo,
se srebrila v dalji
in pljuskala v sončno popoldne.

Potem je nastala noč, vsa črna kot oglje,
voda pa je šumela, šumela
in naju z zlatimi valji zibala v snu.

TEMAN TRENUTEK

Mlado trpljenje,
je našlo v meni svoj dom,
na široko se je naselilo
in prepravilo s svojo temo
vse kote srca.

Mlado trpljenje
se je ugnezdilo v meni
in zdaj hočem živeti,
zdaj hočem ujeti
vse tisto,
kar je v minulih letih
šlo mimo njega.

O mlado trpljenje,
od mene morač oditi!
Veš, meni se hoče sreče!

Jalen Jana, 5 a

STOPALA SEM

Stopala sem...
Po belih, razbitih lobanjah,
ki jih barbarski pes ni zakopal...
stopala po poljem žitnem,
kjer si - ti pal..
stopala skozi gozd šumeči,
kjer neznane so gomile;
po zemlji, v kateri trohnite ..
in slišala sem glas
izmučenih, trpečih
in glas otrok

slišala pridušeno bolest
neizrečenega tpljenja,
v grlih stok zatrt
in jok neizjokanih otrok
drhtel je vsepovsod

Hodila sem preko vaših teles,
po zemlji, z vašo krvjo umiti;
Ne, vi ne smete zgniti!
Vi z nami ste povsod,
vsak naš korak na vašem sloni.
A kje ste, vi?

Bežala sem...
zakaj? Me je bilo strah?
Vas? Ne!
Saj vi ste mrtvi,
telssa zdavnaj so vam že strohnela,
a kaj, ko je vsepovsod
mi klical glas: -
ne pozabite glas! -
še sedaj vaš glas..
vaš mrtev, votel glas,
na vsaki poti, na vseh križpotjih mest;
neslišen glas, ki vpije do nebes!

O, čujem vas...
V odmevu korakov je vaš glas
in veter tuli nad sosednimi grobovi,
da bi posušil solze neizjokane,
da bi posušil neizrečeno bol,
da bi...

Oh, dovolj, dovolj!

Sibila L., 1 b

DOMOTOŽJE

Odrvarja zvon čez širne planjave,
kjer vas mi domača leži
in srce moje milo joče,
nazaj v domačo vas si želim

Tam rojstna hiša me v mislih pozdravlja
in mati na pragu stoji.
Zvon mi v vasi odzvanja,
spominja na mlade me dni

Mare Andreja

V NAŠI ULICI IN DALEČ PROČ

V naši ulici živi dekle. Kakšna je, vam ne bom opisovala. Njen obraz je tak kot sto in sto drugih, njeni lasje niso nič nenavadni. Mlada je in njena lica dihajo svežino kot vse, kar je mlado, kar raste i hiti v cvet. Tako se včasih ozira v oblake in njene oči, njen pogled hiti vedno naprej, kot bi se sramoval. Sedanjosti? Morda njen pogled išče ... ali ne, kaj naj bi grenilo mladost, to svetlo ptico, to rožo, ki ni še zacvetela?

Bilo je daleč, daleč proč od te ulice in mesta. Naletaval je sneg in zastiral pogled skozi okno za bližnje planine in na bela pobočja. Sedela je ob peči, topli, zakurjeni sobi. Na obrazu se ji je kazalo vznemirjenje. Zvonila je z nogami in gledala v tla. Ko je vzdignila glavo, sem v njenih očeh videla komaj opazne solze, gubica pod očmi pa se ji je poglobila in potemnela. Nizko je povesila temne trepalnice, naslonila glavo na kolena in valviti lasje so ji pokrili belo čelo. Enakomerno vzdigovanje hrbta bi nas prepričalo, da spi, a ni spala. Včasih je obrnila meglen pogled v okno, a ni videla ničesar, niti pogleda, ki jo je radovedno ošinil in spraševal. Ko je vzdignila glavo, sem si oddahnila, a takoj nato sem opazila, da na njenem licu ni nasmeh sproščen, skoraj je bil zaničevalen, a njene žalostne oči,

kretnje in globoki vzdih so mi povedale, da je nekaj premišljevala. Da, o njem in o sili, ki kakor orkan zajame srca in jih vrtinči ... ljubezni. Nekje ga je že videla, a kje? Razvneta kri ji rdeči lica; ko stopi mimo nje, vsa gori, pa vendar stoji na križpotju. Še štirje dnevi, nato konec, razočaranje in - vse megleno.

Dovolj tega! Predaleč je, ne bo je razumel in tudi nikoli je ne bo vprašal; ljudje smo in ne znamo brati misli, le uganemo jih lahko.

Danes je hitela v šolo. Prav taka je kot vsa druga dekleta, le njen pogled je včasih steklen, kot bi se izgubljal. Veter ji je kuštral lase. Sopala je naprej. Nekoč bo srečala njega, svojega princa. Dobro ve. A to ne bo princ, brat ji bo in tovariš. Naj ga le išče. Zdi pa se mi, da jo še nekaj teži, a kaj, saj je še mlada, v šolo hodi kot jaz in živi v naši ulici.

Na to ulico gleda okno, na katerem je pet lončkov kaktusov. Pred dobrim tednom je slonela njem in se veselo smehljala. Vrnila se je s počitnic in prinesla s seboj čudovite spomine na gore, kjer je opazovala [illegible] gorotnih rk narave. Smehljala se je in gledala na gozdno pobočje gradu na drugi strani glavne ceste. Potem je zapela isto pesem kot v planinski koči, a sedaj v pesmi ni bilo bolečine. Pelaj je pesem, kot žvrgoli lahna ptica, ko pozdravlja pomlad, pelo je njeno srce. Takrat sem se domislila, zakaj poje. Zmagala je, saj vsak poraz nam pomeni izkušnjo več. Vzljubila sem [illegible] bolečino.

Koliko je še mladih deklet in koliko je ulic, kakršna je naša! Kaj je daleč, daleč za temi ulicami, daleč od mesta?

Sibila Ljubica

NAŠ BIOLOŠKI KROŽEK

Čeprav je za nami komaj četrtina šolskega leta, so me naprosili, naj napišem kaj o delu našega krožka.

Najprej se moramo pohvaliti [illegible] včlanjenih v krožku sedemdeset dijakov. Do sedaj smo si ogledali film o puščavi, imeli vaje mikroskopiranja - na katerih je bila kar lepa udeležba. Obiskali smo drevesnico v Volčjem potoku ter pripravili razstavo gob. V programu imamo še obisk akvarija v Mariboru, film o morju, predavanje o zvezdah, branje maturitetnih nalog, spomladi pa bomo na travnikih in gozdovih [illegible] rastlinske itd. Program je torej raznolik [illegible] zanimiv ter upam, [illegible] ki so ljubitelji narave, ne bodo izgubili veselja, da bi [illegible] bolje spoznali.

Zato želim krožku mnogo uspeha.

MI IN ŠDS

Iskazalo se je, da si večina dijakov napačno razlaga dijaško samoupravo, delo šolske dijaške skupnosti (ŠDS). Morda je tega krivo mladinsko vodstvo, ker [illegible] pravljanju vse premalo razpravljalo z dijaki.

Statut ŠDS nam dijakom zagotavlja pravice, ki pa jih nekateti izmed nas v veliki meri izrabljajo. Če se nekemu dijaku zgodi krivica, se vnet pritožuje. Če pa mora ta dijak opraviti svoje dolžnosti, ki so tudi napisane v statutu ŠDS, in ki jih ima do družbe, ki od nje [illegible] da bo te dolžnosti [illegible] ne sliši.

ŠDS ni organizacija, ampak skupnost ljudi - dijakov, ki jih za nek določen čas vežejo skupni interesi. ŠDS omogoča vsem dijakom večje družbeno uveljavljanje pri reševanju vseh nastalih vprašanj in problemov na šoli; ne pa samo udeležbo pri reševanju problemov v razredih, problemov ocenjevanja, izostankov, discipline in učnega uspeha. Ravno to je

Velik[illegible] vse [illegible] mo pri reševanju problem[illegible] [illegible] le mladinskemu vodstvu in razrednim predsednikom. Ne! Nas je sedemsto, ne pa le peščica funkcionarjev, ki morajo delati za ostale. Iz leta v leto se opaža, da postajamo dijaki vse preveč pasivni.

Dijaško samoupravo bi morali vse bolj razvijat tudi iz pedagoških razlogov, saj je to ena izmed stopenj pedagoškega načela [illegible] tem bi mladega človeka pripravljali za delo v drugi [illegible] šola naj bi mlade dijake vzgajala ne le v proizvajalce, ampak tudi v upravljalce. Zato bi morali ŠDS in RDS sodelovati s profesorji, se z njimi zbliževati.

Na koncu bi še dodal to, da je velika ovira pri delu ŠDS v tem, da ŠDS kot samoupravni organ na šoli nima jasno začrtanih smernic dela. Velika ovira pri delu je tudi to, da deluje le ožji odbor ŠDS, namesto da bi aktivirala tudi razredne predsednike in vse ostale dijake.

Poudarjam, da je potrebna močna povezava med dijaki, ŠDS in ŠK ZMS na eni [illegible] rji na drugi strani, ker drugače ne moremo govoriti o di[illegible]

Vinko, 5.a

Jules Roy: BITKA ZA DIEN - BIEN - FU

Vietkong, Ho - Ši - Minh, Hanoj, Saigon, Mekong, bombniki nad Hanojem. Pog[illegible] v današnjem času. Med temi b[illegible] pa se je lanko večkrat [illegible]lo ime doline Dien - Bien - Fu, doline, v kateri so odločali o svobodi Vietnamcev. V tej dolini je ljudska armada Vietnama brez tankov, letal in šolanega vojaškega kadra temeljito porazila moderno opremljeno francosko armado oz. ekspedicijski korpus in legionarje, ki jim je bilo vojskovanje obrt.

Vse [illegible] i opisu [illegible] priče-

Vse dogodke in boje v Dien - Bien - Fuju nam v tej knjigi opisuje francoski publicist Jules Roy. Bralci bi pričakovali, da bi enostransko opisal dogodke, toda ni tako. Roy nam hoče prikazati pestre dogodke na bojišču in na zaledju. Prikaže nam boj med starim in novim; med tistimi, ki hočejo vladati z denarjem in tistimi, ki se borijo za neodvisnost.

Knjigo "Bitka za Dien - Bien - Fu" je izdala založba ZB. Zanimiva bo vsakomur, saj bo v njej spoznal veliko zmago Vietnamcev. Ko bo zaprl zadnjo stran knjige, bo ugotovil, da je bila ta zmaga uvod v še večjo mnhujšo preiskušnjo.

Ko sem prebral to knjigo, sem si želel, da bi se po tinajstih letih zopet začel boj v Dien - Bien - Fuju, saj bi bilo s tem končano prelivanje nedolžne krvi tako na eni kot na drugi strani. Mislim, da bo s tem soglašal vsak, ki bo prebral to knjigo.

Cedilnik, 5. a

PRIMORSKE ZDRAHE

V oktobru smo si skupno ogledali predstavo Primorske zdrahe. Marsikdo se bo te predstave spominjal v mnogih trenutkih vsakdanjosti, pa ne zaradi trenutne želje po nečem zabavnem, pač pa bo velikokrat naletel na situacije, podobne kot komediji. Pisatelj Goldoni je svoj čut za humor povezal z vsakdanjim življenjem in tako izvabil gledalcem prisrčen, sproščen smeh. Seveda pa ima pri tem veliko zaslug tudi Mirko Rupel, ki je delo prevedel.

Carlo Goldoni, sin zdravnika, je živel v 18. stoletju. Zanimal se je za gledališče, budno spremljal dogodke tedanjega časa in je bil s srcem vedno na strani ponižanih. Nasprotniki so ga začeli preganjati. Pobegnil je v Paris Tam je sicer uspel, a ravno tedaj je izbruhnila revolucija, ki ga je popolnoma uničila.

18. stoletje je prineslo v Evropo nov ritem. Ravnovesje in ustaljenostige podrl duh upora in ker je gledališče najbolj povezano z družbo, ki jo upodablja, je tudi v gledališču prešlo do prevrata. Mnenja o Goldoniju so različna. Publika mu je bila naklonjena, medtem ko so kritiki vseskozi ostali zadržani ob njegovem delu. Goldoniju so očitali njegovo realnost. Sam Goldoni priznava v svojih spominih, da njegov stil ni eleganten ali vzvišen, a meni, da mora publika spoznati napako, ko se navdušuje nad raznimi pretiravanji in nad gostobesednostjo. Življenje je Goldoniju predstavljalo pisano lestvico značajev, strasti, napak in pokvarjenosti, pa tudi kreposti, ki so bile značilne za tisti čas. Goldoni pa je to uporabil in dobil ustrezno snov za "zabavne in poučne igre".

Ena izmed njih pa je komedija Primorske zdrahe. Na smešen način nam avtor prikaže vse tiste značaje, ki jih srečamo med Primorci. Zasoli jih z nekaj prepiri, ki nastanejo brez vzroka in se razvijejo do pretepa, pa se zopet vse uredi ob splošnem objemanju in poljubljanju. Človek pomisli: "No, zdaj, ko so si našle ženina, pa bo vendarle enkrat mir!" Toda že je tu nepremišljena beseda in zopet prepir z lasanjem. Ko gledalec odhaja iz dvorane, ima vtis, da nekako še ni vse urejeno in da bo kmalu nov prepir. K sreči ni veliko ljudi, ki bi se tako hitro in brez vzroka prepirali in se tako kmalu zopet objemali s tistimi, katere so prej lasali in "pošiljali na drugi svet".

Marta Reissnu

VZROKI NEUSTREZNEGA ODNOSA MLADIH DO UČENJA

Zadnje čase se vedno pogosteje sliši, da ima mladina malomaren odnos do učenja. Kje so vzroki, ki negativno vplivajo na mladega človeka?

Na oblikovanje mlade osebnosti vplivajo osnovni vzgojni

činitelji: družina, šola, okolje. Eden najvažnejših vzgojnih činiteljev je vsekakor družina, saj v njej preživimo mladi ljudje večino svojega življenja, saj starši mladega človeka oblikujejo pozitivno ali negativno. Ob tem pomislimo na družino, v kateri sta oba roditelja zaposlena oz. sta prezaposlena in tako nimata časa, da bi vzgajala svoje otroke. Taki otroci pogrešajo ljubezen, ki veže starše in otroke, prepuščeni so sami sebi, cesti, slabi družbi itd. Kaj lahko pričakujemo potem od človeka, ki ni okusil materine ljubezni, katerega starši niso vzgajali, ker so bili preveč zaposleni. Tak otrok ne bo imel nikogar, kateremu bi se zaupal, nikogar, ki bi se zanimal za njegovo šolsko delo. Počasi bo občutil upor do staršev, do učenja, do vsega; zaprl se bo sam vase. Seveda pa je pomembno, v kakšnih pogjih je organiziran učno-vzgojni proces, kakšno je finančno stanje šole, kakšen odnos je med učenci samimi in med učenci in profesorji in obratno. Vse to v veliki meri vpliva na odnos mladih do učenja. Vsekakor je prijetneje delati v lepo urejenih šolskih prostorih. Z večjim veseljem se bomo učili, še se bomo s profesorji dobro razumeli. Mislim, da nam profesorji lahko nudijo starše, da se z njimi lahko pogovorimo o svojih problemih. Potem bi odpadli občutki, ki jih imajo nekateri dijaki, češ, da jih profesorji ne marajo itd.

Ko govorimo o učenju, se sliši iz ust mladih: "Srednja šola zahteva vse preveč od nas. Čez mero nas obremenjujejo. Saj tega sploh ne bomo zmogli." Tudi tako govorjenje odraslih je le voda na mlin dijakovi lenobi, h kateri pa so nekateri še posebno nagnjeni.

Na srednjih šolah delujejo tudi samoupravni organi, ki pa jih dijaki različno prenašajo. Večina mladina vidi v šolskem samoupravljanju le svoje pravice, ne pa tudi svojih dolžnosti. In tako se lahko zgodi, da pride npr. dijak v ponedeljek k pouku nepripravljen, ker je bil v nedeljo na plesu in sedaj misli, da ga profesor zaradi tega ne sme vprašati. Toda vseeno ga vpraša, dejak se razburja in se sklicuje na samoupravljanje itd. Najbolj negativno pa vplivajo

na mladega človeka razne "klape", ki jih jemo danešnji [illegible] "Klape", ki so nesocialno usmerjene, začno svojo negativno dejavnost z uničevanjem cestnih svetilk, z razbijanjem ter končujejo s pravimi kaznivimi dejanji. Take "klape" so najpogostejše v mestih, ker se mladi ljudje potepajo po cestah, ker so jim tuji starši pa tudi vzgojitelji v dijaških domovih. "Klapa" nadomesti mlademu človeku starše in vzgojitelje. Ko sem rekel, da se v "klapah" nahajajo mladinci iz dijaških domov, sem mislil tiste, ki so prvo leto v Ljubljani in se še ne znajdejo v vrvežu mesta in tako se lahko zgodi, da se kmalu znajdejo v družbi, ki je nepošteno usmerjena. Ti ljudje, člani teh "klap", ki so v večini primerov srednješolci, raje popivajo po gostinskih lokalih, namesto da bi se učili. Po mojem mnenju bi morala MO bolj odločno nastopiti. Ali nima MO toliko moči, da bi jih vključila v delo svoje organizacije? Morda bo na to vprašanje znal odgovoriti kdo izmed vas.

Zaključil bi z ugotovitvijo: "Delo je človekova življenjska dolžnost. Čim višji je življenjski cilj, tem bolj se je treba prizadevati in se potiti, da ga dosežemo. Kolikim užitkom in udobnosti se je treba odreči, da dosežemo svoj cilj. Treba se je učiti in delati." Tudi kampanjsko učenje za ocene ni pozitivno. Učiti se moramo za življenje.

Ivan Cankar: H L A P C I

Dijaki pedagoške [illegible] smo si ogledali uprizoritev Cankarjevih Hlapcev v ljubljanski drami. Če hočemo dramo razumeti, se moramo spoznati s tedanjim političnim življenjem. Obstajali sta dve nasprotni stranki liberalna in klerikalna stranka. Liberalna stranka je bila v apoziciji in je zahtevala svobodo le zase in v svojo korist in ni pritegnila v svoje vrste delavcev ali kmetov. Klerikalna pa je imela vso podporo v avstrijski vladi. Drama

Hlapci prinesejo s seboj volitvami. Liberalna in klerikalna stranka sta se stalno menjavali na vladi. Nekaj časa je vladala klerikalna stranka in vse se je moralo ukloniti njeni volji. Šole so učile le v cerkvenem duhu, povsod so bili razni cerkveni simboli. Potem pajje zopet liberalna stranka dobila nekaj več glasov in takrat so se ljudje, ki so se bali maščevanja, hinavsko okrenili in hvalili dela liberalcev. V šolah so potrgali s sten vse Kristusove podobe in obesili na stene slike zaslužnih liberalcev.

V neki krčmi sedi družbica, ki čaka na izid volitev. Pogovarjajo se o strankah in Jerman je edini, ki jim nasprotuje. Podobnih misli je še učiteljica Lojzka. Ko zmaga klerikalna stranka, vsi hite k duhovniku, da bi se mu priklonili, le Jerman je tisti, ki se ne strinja z njimi. Župnik ve, da je to edini poštenjak in ga hoče pridobiti na svojo stran, a Jerman je trden. Jerman se odloči izobraževati ljudstvo. S kovačem Kalandrom zbereta vaščane v krčmi. Tam pride do pretepa in Jerman je razočaran nad barbarizmom, ki vlada med ljudstvom.

Jermanu umre mati. On čuti, da je krivi njene smrti. Ko se temu pridruži še osebno razočaranje, se odloči za samomor. Poslovi se s kovačem Kalandrom, ki nadaljuje Jermanovo začeto delo in mu reče: "Ta roka bo kovala svet!" Odloči se, da bo zapustil ta svet, kjer nima nikogar, ki bi ga razumel, pa priteče učiteljica Lojzka in z njenim prihodom spozna, da vendar ni tako osamljen, da je nekdo, ki mu je prijatelj in razumen tovariš; to prepričanje ga odvrne od smrti. Tako se tudi drama konča.

Predstava mi je bila všeč . Tudi scena je zanimiva. Simbolično kombinira slovenske strinje, okrašene z našimi ornamenti in klečalnike. Izraža nam mogočno oblast cerkve nad ljudmi in njihovim življenjem. Mislim, da izražam mnenje večine dijakov, da smo bili s predstavo zelo zadovoljni.

Marta Reissnu, I. č

R E S N I C E

Alkohol je sovražnik človeka številka ena: po nekaj kozarcih govori resnico.

Govoril je šest ur, da je treba manj govoriti.

Govori kakor govori Slovenec, pa te ne bo nihče razumel.

Ukvarjaj se z nogometom, ker z njim zaslužiš več kot v prosveti.

Se bo tudi iz današnje opice razvil človek?

Obleka dela človeka (ne velja za konfekcijo).

Diskusije so zato, da ljudje lahko molčijo. (so izjeme)

Železnica ukinja proge, ker niso rentabilne (zaradi več - urnih zamud)

Tudi dijake je prizadela reforma: namesto torbe uporabljajo podveze.

FIČ - FI - RIČ

B a s e n

Nekoč, dolgo je že tega, je bil v deveti deželi velik gozd. Imel je celo župana in tajnika. V tem gozdu je živela stara Zajklja. Moža ni imela več; tajnik Volk ga je zapodil iz gozda, ker ga je Zajec obtožil poneverbe. Samo sinčka je imela, majhnega, ljubkega Zajčka. Reva je morala trdo delati, da sta se preživljala.

Zajček je končal osnovno šolo in rad bi se vpisal na zeljno - tehnično. Toda mama je rekla, da nima denarja. Že takrat se je pritožila županu Medvedu, češ: "Poglejte Lisico, njena dva imata štipendijo, vsak po 20.000 in lenobi sta, da jima ni para v sedmih farah. Mojega sina

vedno sprašujeta,kdo ju uči, da toliko vesta!" Rekla je še, da bi bilo pametno, če bi knjigovodji Volku malo ostrgali prste, gotovo bi kaj padlo od njih. Vprašajo naj ga, koliko časa je hranil za hladilnik in zakaj ima njegov nečak vespo. Zajček pa hodi dve uri daleč v šolo, ker nimata denarja za drago mesečno vozno karto. In Medved je zazdehal, srknil malo turške in telefoniral Vbku. Zajklja je govorila dalje: "Kje je tista cesta, za katero so že dvakrat poslali denar in ..."

Tajnik je prišel tako hitro, kot da bi stal za vrati. Potem sta dolgo časa šepetala. Zajklja je tiho stala ob steni, zgarana, trudna, obupana, onadva pa zavita v rejeno vzvišenost. Troje bitij in tako različnih!

Naslednji dan so ju preselili.

L/L

S A N J E

(namesto diskusije o delovanju krožkov).

Dolgo časa sem se premetaval po postelji in čakal spanec, ki ni hotel priti od nikoder. No, ko sem se tako premetaval po postelji, sem zaslišal iz kota sobe razgovor, ki se je stopnjeval v vpitje. Poslušam, in nazadnje zaslišim iz kota: "Tovariši krožki in tovarišice sekcije, nocoj smo se zbrali, da rešimo problem vašega obstoja na šoli."
"Jaz predstavljam mladinsko organizacijo in bom sodeloval le v diskusiji."
"Tristo mačkov," si mislim, "tole bo pa zanimivo. Poslušajmo." Poslušam. V kotu je vse tiho in mirno. "Oh, ti krožki so pa še bolj dolgočasni kot dijaki na sestankih v prisotnosti profesorja," sem si rekel in že mi je lezel v oči spanec.
A glej ga spaka, ojunačil se je Literat in začel: "Jaz osebno se počutim na tej šoli zelo žalostno. V zadnjem času

se nekaj šušlja, morebiti v skladu z reformo, da mi bodo odvzeli stolček in to meni, Literatu, ki sem na taki šoli najbolj potreben. Včasih so dijaki prebirali vsaj časopis, ki ga izdajam; no, sedaj še tega ne počno več." Končal je. Iz teme se je slišalo tiho ihtenje. Vsi ostali krožki so tolažili svojega vrstnika, rekoč: "Tovariš Literat, tudi z nami se ne godi najbolje. Kje so tisti zlati časi, ko smo bili na višku svoje moči." In ko so tako jadikovali, se je tudi meni utrnila solza in spolzela po licu na blazino

"Da, tovariši," je povzel besedo tehnik, "za tak položaj, kot je, so krive v glavnem finance; dinar ti je sedaj gospodar."

"Ne, ni res, vsega pa res ni kriv naš ubogi dinar," so ga zavrnili.

"Krivi so tisti, ki se imenujejo dijaki," se je oglasil filozof in nadaljeval: "na višku moje idejnovzgojne kariere so me poslušali skoraj vsi. Sedaj pa pravijo, da sem nezanimiv, preveč učen, filozofski, ter da njihov razum ne more dohajati mojih razlag."

"Povsem pravilno," mu je pritrdil tovariš OZN, "tudi z menoj je enako."

"Tovariši, jaz mislim, da je vsemu temu kriva njihova lenoba. Prostor, kjer delam, je vedno prazen, le dva, a največ pet se jih poja za žogo in trošijo električni tok. Kaj bo z njimi? Kot da jih položaj šole čisto nič ne zanima," je pristavil svoj lonček misičasti Šport.

"Motiš se, tovariš Šport. Temu ni kriva lenoba. Saj je dokazano, da se mladina športno izživlja na plesih, ki jih prirejajo v tvojih prostorih. Kaj hočemo? Twist! Šejk! To;,ne pa skrčka, raznižka čez kozo," se je v pajčevinastih plenicah oglasil novinec, ki gaosstali do sedaj še niso opazili.

"Mene so v postelji že močno bolela ušesa od tako razburljive razprave in sem si jih mislil zamašiti ter zaspati, ko je postalo čisto tiho.

Kmalu nato pa so se oglasili v zboru tovarišica Biologija in tovarišica P Zveza.

"Tudi me bi rade povedale svoje mnenje," so začele ter nadaljevale, "tovariši, prav vsega pa tudi ni kriva naša moderna mladina. Krivi smo tudi sami.

"Soglašam z njimi," je resno dodal tovariš KUD. Torej pomedimo najprej pred svojim pragom!

Ko je končal, sta nastala dva tabora: prvi je metal krivdo nedelavnosti na mladino; drugi pa so se obtoževali kar sami. Zadnjih besed pa nisem več slišal, ker sem že trdno spal. Le medlo sem slišal, ko je nekdo rekel: "Kar potolčejo naj se ti krožki med seboj, jih vsaj ne bo treba ukinjati." Končno sem zaspal.

x

BRALCI IN SODELAVCI!

Mnogi ste poslali svoje prispevke, vendar nismo mogli objaviti vseh v prvi številki. V prihodnji pa bomo objavili vse ostalo. Vsem zvestim sodelavcem in aktivnim članom literarnega krožka se zahvaljujemo za sodelovanje in želimo, da bi še naprej sodelovali s prispevki in nasveti.

Uredništvo

Urednik glasila literarnega krožka:

Zrnec Franc